

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
OSNOVNI SUD U MRKONJIĆ GRADU
Broj: 075-0-Su-22-000 179
Dana, 22.09.2022. godine

AKCIONI PLAN ZA UNAPREĐENJE RODNE RAVNOPRAVNOSTI

OSNOVNI SUD
U MRKONJIĆ GRADU

UVOD

Visoki sudski i tužilački savjet Bosne i Hercegovine je krajem oktobra 2020. godine usvojio Strategiju za unapređenje rodne ravnopravnosti u pravosuđu BiH, a koja je izrađena u saradnji sa sudskom administracijom Švedske. Navedenom strategijom su postavljeni strateški ciljevi za unapređenje rodne ravnopravnosti u pravosuđu u BiH i to:

1. unapređenje znanja i nivoa svijesti o pojmu roda, rodnim normama, metodi gender mainstreaminga, rodnoj ravnopravnosti i jednakom pristupu pravdi
2. obuhvatanje u radnim procesima u pravosudnim institucijama pitanja rodne ravnopravnosti i jednakog pristupa pravdi kao dio ciljeva radnih procesa institucije
3. osiguranje da se sve osobe koje dođu u kontakt sa pravosudnim institucijama tretiraju na jednak način, kao i da im se omogući jednak pristup pravdi bez obzira na spol i rod
4. sve osobe koje dođu u kontakt sa pravosudnim institucijama smatraju da su pravosudne institucije zasnovane na principima rodne ravnopravnosti

Strategijom je takođe definisano da su rukovodioci pravosudnih institucija odgovorni za njenu implementaciju, te da će obavezno uključiti osoblje oba spola na svim nivoima unutar institucije u proces implementacije, odnosno donošenja i primjene akcionih planova, čiji je krajnji cilj eliminacija rodnih stereotipa odnosno donošenja pogrešnih zaključaka zasnovanih na unaprijed stvorenim uvjerenjima, umjesto na osnovu činjenica.

OSNOVNI PODACI

Nakon radionice održane 20.01.2022. godine na kojoj je učesnicima prezentovana Strategija za unapređenje rodne ravnopravnosti u pravosuđu BiH i prednosti njene implementacije za pravosudne institucije, te su isti upoznati sa aktivnostima koje je potrebno realizovati u narednom periodu, odlukom Predsjednika suda, imenovana je radna grupa za izradu Akcionog plana, koju čine predsjednik suda Dražen Vulin, sudije Mileva Santrač i Ivica Kalinić, kao i sekretar suda Božana Šmanja.

Osnovni zadatak radne grupe je analiza postojećeg stanja po pitanju rodne ravnopravnosti u ovoj instituciji, te predlaganje mjera i aktivnosti na unaprijeđenju znanja i nivoa svijesti o rodu i rodnoj ravnopravnosti i jednakom pristupu pravdi, kao i sačinjavanje nacрта Akcionog plana za sprovođenje strategije za unapređenje rodne ravnopravnosti u Osnovnom sudu u Mrkonjić Gradu.

U fazi planiranja, Komisija je redovno održavala sastanke na kojima su razmatrana pitanja postojećih resursa, ciljeva koji se žele postići, kao i eventualne prepreke, te rokovi za preduzimanje aktivnosti. Komisija je zaključila da prve aktivnosti trebaju biti usmjerene na anketiranje zaposlenih i njihovo upoznavanje sa usvojenom Strategijom, a potom razvijanje sistema za obezbjeđenje zaštite principa rodne ravnopravnosti, nakon čega bi slijedile provjere dostignutog stanja, te eventualne izmjene aktivnosti radi podizanja nivoa rodne ravnopravnosti na viši nivo.

Nakon provedenih aktivnosti, Komisija je predložila Akcioni plan, koji je dostavljen Predsjedniku suda na usvajanje.

AKCIONI PLAN

U svrhu implementacije Strategije za unapređenje rodne ravnopravnosti u pravosuđu BiH, te uvođenje gender mainstreaming-a u Osnovnom sudu u Mrkonjić Gradu, neophodno je preduzeti sljedeće aktivnosti:

1. Provođenje anketa sa sudijama, kao i ostalim radnicima u sudu radi utvrđivanja trenutnog stanja nivoa svijesti i potrebe preduzimanja aktivnosti na temu rodne ravnopravnosti, rodnih predrasuda i stereotipa. Anketu će pripremiti radna grupa za izradu Akcionog plana, koja je dužna da formuliše pitanja sa ponuđenim odgovorima, te izradi način vrednovanja prikupljenih odgovora, a u cilju utvrđivanja trenutnog stanja, kao i dostignutog nivoa svijesti nakon provođenja aktivnosti. Distribuciju ankete i prikupljanje rezultata će provesti sekretar suda Šmanja Božana.
2. Izrada Programa obuke u cilju unaprjeđenja rodno odgovornih praksi i u skladu sa Programom organizovati edukacije. Nosilac aktivnosti je radna grupa za izradu Akcionog plana.
3. Edukacija osoblja u sudu, te njihovo uključivanje u proces implementacije Strategije, radi unapređenja znanja i nivoa svijesti o pojmu roda, rodnim normama, metodi gender mainstreaming-a, rodnoj ravnopravnosti i jednakom pristupu pravdi, kao i o prevenciji i postupanju u slučajevima seksualnog i rodno zasnovanog uznemiravanja. Edukaciju će vršiti sekretar suda Božana Šmanja i sudija Mileva Santrač, jer su iste upoznate sa Strategijom, a po potrebi će proći i eventualne obuke kod vanjskih predavača kada iste budu organizovane.
4. Promovisanje i uvođenje korištenja rodno senzitivnog jezika u svim segmentima rada, a nosilac aktivnosti je radna grupa za izradu Akcionog plana.
5. Donošenje posebnog saopštenja u vezi s nultom tolerancijom prema svim oblicima diskriminacije na temelju rodne orijentacije, odnosno identifikacije
6. Osiguravanje da sve osobe koje dođu u kontakt sa sudom budu tretirane na jednak način, kao i da im se omogući jednak pristup pravdi bez obzira na pol. Ovu aktivnost je moguće obezbijediti kroz uspostavljenje sistema za prijavljivanje slučajeva rodno zasnovanog nasilja, a koji osigurava anonimnost prijavljivanja, te sprečavanje nastupanja štetnih posljedica u slučaju prijavljivanja. Takođe, potrebno je odrediti radnika suda koji bi obavljao i poslove prevencije rodne neravnopravnosti, te pružao svu potrebnu podršku u postupku ostvarivanja ovog prava. U cilju realizacije će se oformiti kutija za anonimno prijavljivanje koja će se nalaziti na vidnom mjestu u sudu, te će se obezbijediti adekvatno uputstvo za prijavu koje će biti dostupno svim posjetiocima suda, kao i na web prezentaciji suda. Osoba zadužena za provođenje ove aktivnosti je sekretar suda Božana Šmanja, te je ista određena za obavljanje poslova prevencije i pružanja podrške žrtvama rodno zasnovanog nasilja.

ROK ZA PROVOĐENJE PLANA

Akcioni plan predviđa niz kontinuiranih aktivnosti, koje imaju za cilj implementaciju Strategije i stalno unapređivanje dostignutog nivoa rodne ravnopravnosti, te je za realizaciju aktivnosti predviđenih planom optimalan rok od 2 godine počevši od dana usvajanja plana, a isti po potrebi može biti prilagođavan potrebama i rezultatima analize stanja.

Rokovi za provođenje aktivnosti:

- Realizacija aktivnosti inicijalnog anketiranja osoblja suda će se provesti do 31.11.2022. godine, te će se ista provesti nakon 2 godine, radi utvrđivanja postignutog napretka.
- Sa izradom Programa obuke će se početi odmah nakon anketiranja, nakon čega će se provesti i početna edukacija, te će se ista nastaviti provoditi u skladu sa Programom
- Promovisanje i uvođenje korištenja rodno senzitivnog jezika u svim segmentima rada predstavlja kontinuiranu aktivnost
- Donošenje posebnog saopštenja u vezi s nultom tolerancijom će biti provedeno odmah nakon provedenog početnog anketiranja
- Postavljanje kutije za anonimno prijavljivanje će se izvršiti odmah nakon okončanja rekonstrukcije zgrade suda koja se očekuje krajem oktobra 2022. godine, s obzirom da zbog izvođenja građevinskih trenutno ne postoje fizički uslovi za postavljanje iste. Radnici su već upoznati sa osobom koja je određena za obavljanje poslova prevencije rodne neravnopravnosti i pružanjem podrške, a što će biti dodatno predstavljano prilikom održavanja obuka.

Ovaj plan, kao i ostvareni rezultati će biti objavljen na web prezentaciji suda, u svrhu upoznavanja javnosti sa provođenjem aktivnosti.

Predsjednik suda:

Dražen Vulin